

- enkel het gesproken woord geldt -

**TOESPRAAK VAN HILDE CREVITS
VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING
VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS**

Woensdag 19 september 2018

TOESPRAAK IN BRUSSEL (VLAAMS PARLEMENT) OP DE VLOR-STARTDAG

Mevrouw de voorzitter, (Ann Verreth)

Mevrouw de administrateur-generaal, (Mia Douterlungne)

Beste leden van de VLOR,

Beste leden van de Commissie Onderwijs,

Beste collega's uit de onderwijswereld,

Dames en heren,

(Bilan 5 jaar samen voor Onderwijs)

Het is voor mij een aangename traditie om hier samen met het hele onderwijsveld de aftrap te geven van het nieuwe werkjaar. Als ik even door mijn speeches van de afgelopen jaren loop, valt me vooral op hoeveel werk er in die periode verzet is op Onderwijs. **Op zowat elk onderwijsniveau zijn er deze legislatuur sterke decreten gekomen. In totaal al 37 onderwijsdecreten goedgekeurd en nog 10 in voorbereiding voor de komende maanden.** En zoals u weet is het mijn vaste overtuiging om ook van dit vijfde en laatste jaar van de legislatuur een vruchtbaar "werk-jaar" te maken.

(rol Vlor)

De VLOR is bij elk van die decreten een **ervaren en deskundige raadgever** geweest die met veel toewijding en professionaliteit advies verstrekt, in consensus als het kan, maar steeds met respect voor minderheidsstandpunten. Als ik het decretaal werk omreken naar VLOR-adviezen dan kom ik voor deze legislatuur alleen al uit bij meer dan **200 adviezen**. En dan heb ik het nog niet over alle andere publicaties, strategische verkenningen, rapporten, verslagen, readers, handboeken, ... **titanenwerk**. **Ik wil u allen daarvoor alvast van harte bedanken.**

(STAVAZA ons onderwijs)

Die nieuwe decreten kwamen uiteraard niet zomaar uit de lucht vallen. **Aanleiding van die decreten waren knipperlichten die het afgelopen decennium steeds vaker in ons onderwijs opdoken.** Knipperlichten die ook steeds vaker de media halen en daar zonder veel gevoel voor nuance en vooral met weinig consideratie voor ons onderwijsveld worden gepropageerd door tal van onheilsprofeten. De ene **Nostradamus** al met meer kennis van zaken dan de andere ...

"De vrijheid van onderwijs moet eraan!" Nochtans zag net de OESO die vrijheid en autonomie als een van de redenen van het hoge niveau van ons onderwijs.

"De leerplicht moet omlaag!" Nochtans zijn we wereldkampioen kleuterparticipatie.

"Een centraal eindexamen zal alles oplossen!"

Nochtans heeft Frankrijk een centraal examen, maar brengt dat weinig zoden aan de dijk als het op onderwijskwaliteit aankomt.

"Een brede eerste graad zal ons redden!" Nochtans is gidsland Finland een van de sterkste dalers in de laatste onderwijsonderzoeken.

(Onderwijsbeleid is verantwoordelijkheid nemen)

Dames en heren,

Onderwijsbeleid is per definitie genuanceerd, het is luisteren, overleggen, een richting bepalen, knopen doorhakken, beleidskeuzes maken en **vooral verantwoordelijkheid nemen**. Op politiek niveau, door keuzes te maken en standvastig op te komen voor de genomen beleidskeuzes. Op het niveau van de VLOR door adviezen te geven waar we als regering mee verder kunnen. Op het niveau van de onderwijskoepels door over de netten heen constructief samen te werken en de ruimte die ze krijgen optimaal te gebruiken om onze scholen te ondersteunen. Op het niveau van de vakbonden door vooruit te kijken en moeilijke maar noodzakelijke hervormingen te verdedigen bij hun achterban. Op het niveau van de schoolbesturen door de ruimte die zij krijgen maximaal te benutten om het best mogelijke onderwijs aan te bieden voor elke leerling.

Ik wil vandaag, aan de start van dit werkjaar, dan ook van de gelegenheid gebruik maken om **een duidelijk statement** te maken als minister van Onderwijs:

- 1) **We hebben in Vlaanderen onderwijs van wereldniveau** o.m. dankzij onze rijke onderwijstraditie en grote vrijheid van onderwijs
- 2) **We kennen de knipperlichten**, we nemen ze ernstig en gaan ermee aan de slag.
- 3) **We hebben groot vertrouwen** in het engagement en de verantwoordelijkheidszin van ons **onderwijsveld** om met de nieuwe decretale hefboomen aan de slag te gaan en ons onderwijs duurzaam te versterken.

(het tijdsbestedingsonderzoek)

Het tijdsbestedingsonderzoek dat vandaag vrijgegeven werd en waaraan meer dan 10.000 leerkrachten deelnamen, toont andermaal aan dat het grote vertrouwen dat de Vlaming koestert in onze scholen helemaal terecht is. Het geeft een zeer scherp en veelkleurig beeld van wat een job in het onderwijs allemaal inhoudt. 51 verschillende onderwijstaken hebben de onderzoekers onderscheiden waarvan lesgeven er slechts 1 is. In een doorsnee lesweek presteert de gemiddelde leraar zo in totaal 46 uur, een "zesdagen-werkweek". En ook in de vakantie valt het werk zelden stil. Het onderzoek geeft ons ook een goed beeld van hoeveel uur er naar kerntaken gaat, zoals lesgeven,

en hoeveel naar neventaken zoals administratie, opvang, toezicht, etc. Ook hoeveel voldoening leraren uit elk van deze taken halen, werd nauwkeurig in beeld gebracht: een schat aan informatie die roept om verder geanalyseerd te worden.

Ik wil u allen dan ook uitnodigen om constructief mee aan de slag te gaan met deze studie en de resultaten ervan optimaal in te zetten om onze onderwijsteams nog slagvaardiger te maken. Bijvoorbeeld wat betreft de **administratieve last** die, zeker in het **basisonderwijs**, naar beneden moet. Wij hebben als overheid al heel wat tarra maatregelen genomen in de strijd tegen planlast, ik verwacht hetzelfde van het onderwijsveld.

(digitalisering en onderwijs)

Digitalisering, het thema van deze startdag, zal daarbij zeker een grote rol spelen. De Amerikaanse informaticus Alan Kay zei ooit: **"Technologie is al datgene wat niet bestond op het moment dat je geboren bent."** Die boutade houdt ons een spiegel voor. Onze wereld is continu in beweging. Wat gisteren onbestaande of zelfs onmogelijk was, een digitaal en slim schoolbord, een oneindige digitale kennisdatabank, leermiddelen op maat van elke leerling, is vandaag de gewoonste zaak van de wereld.

Ik hoop, mevrouw de voorzitter en mevrouw de administrateur-generaal, dat de Vlor deze startdag dan ook aangrijpt om, net als de SERV, een **visienota** op te stellen over de kansen en uitdagingen van digitalisering in onderwijs.

Ook wij als overheid willen ons steentje bijdragen op het vlak van digitalisering en dat op alle onderwijsniveaus. Met de nieuwe **eindtermen** bijvoorbeeld die veel verdergaan dan digitale competenties alleen. Met **vernieuwende leervormen** op maat van de leerling zoals **de voorleessoftware of Bednet**, met digitale netwerken en databanken zoals **klascement**, de beeld en audiodatabank van **het Vlaams archiveringsinstituut VIAA**.

Maar ook met een **Kennisnetwerk Mediawijs**, ... Want tegen de achtergrond van deze opmars van technologie en digitalisering is het voor zeer belangrijk dat onze jongeren ook oordeelkundig leren omgaan met die nieuwe mogelijkheden. Nu een kreet in 140 tekens 10.000 volgers kunnen bereiken, is het meer dan ooit cruciaal om twee keer na te denken voor je op de blauwe knop drukt, om maar een voorbeeld te noemen. Bovendien leerde het laatste PISA-onderzoek ons dat leerlingen in onderwijssystemen die heel ver gaan in het digitaliseren van de leeromgeving vaak net achteruitgaan op cognitief vlak. Of het Vlaamse onderwijs nu analoog of digitaal is, het moet in de

eerste plaats wijs zijn. **Een juist evenwicht vinden is dan ook ontzettend belangrijk.**

Digitalisering is een deel van ons leven geworden. We mogen het dus omarmen maar moeten het tegelijkertijd ook boetsen en optimaliseren voor ons onderwijs. Dezelfde Alan Kay zei ooit: **"The best way to predict the future is to invent it."** Digitalisering zal zonder twijfel deel uitmaken van onze onderwijsstroom.

Dames en heren,

"Onderwijs is een tanker" was de veelgehoorde uitspraak van een van mijn illustere voorgangers waarmee hij probeerde aan te geven dat onderwijsbeleid altijd lange termijnwerk is en het onderwijsveld maar moeizaam in beweging komt. Ik heb de afgelopen 5 jaar meermaals mogen ervaren dat ons onderwijs veeleer een zeilboot is. Elegante en veerkrachtig, gevoelig voor chronische mediastormen en sporadische tegenwind, maar als iedereen aan hetzelfde zeel trekt en de stuurman standvastig koers houdt, de mooiste manier om naar de horizon varen.

Ik sluit daarom graag af met de prachtige woorden van Antoine de Saint-Exupéry: *Als je een schip wil bouwen, roep dan geen mannen bij elkaar om hout te verzamelen, het werk te verdelen en bevelen te geven. In plaats daarvan, leer ze verlangen naar de enorme eindeloze zee.*